

belehnte VII. Anleihe und gibt den belehnten eingezahlten Betrag von 925 K als Belehnung für die VIII. Anleihe» na uzavření smlouvy o lombardování VII. válečné půjčky jako prostý venkovský člověk souditi nemohl, nelze přisvědčiti, neboť v době upisování válečných půjček i lidé venkovští z poučení ve výzvách za účelem upisování válečných půjček všeobecně známého věděli a věděti museli, co znamená lombardování válečné půjčky a musil proto také žalovaný při obyčejné jen pozornosti býti si vědom, že při upisování VIII. válečné půjčky smlouvu o zápůjčku se žalobkyní za účelem opatření VIII. válečné půjčky uzavírá. Že žalovaný obsah úpisu VIII. válečné půjčky, jím podepsaného, neznal nebo vůbec nemohl pro nesrozumitelnost seznati nebo že úpis ten vůbec nepodepsal, žalovaný ani netvrdil, a přišla proto upsáním VIII. válečné půjčky mezi ním a žalobkyní k místu smlouva o lombard, ze které plyne právo žalobkyně, aby od žalovaného zažalovaný peníz i s vedlejšími povinnostmi, proti jejichž výši nebylo ničeho namítáno, požadovala. Jen k vůli úplnosti se podotýká, že učitele Josefa Sch-a za stavu věci, nižšími soudy zjištěného, nelze přes to, že od žalobkyně dostával procentuální odměnu z válečných půjček, které jeho prostřednictvím u žalobkyně byly upsány, považovati za zřízence žalobkyně, k uzavírání smluv oprávněného, za jehož jednání by žalobkyně jako zmocnitelka odpovídala, nýbrž, že učitele Sch-a považovati sluší za osobu třetí, za jejíž vyjednávání se žalovaným, které k vědomosti žalobkyně ani nedošlo, žalobkyně není zodpovědna (§ 1313 obč. zák.).

Čís. 4991.

Příkaz obce (na Moravě) k úpisu válečné půjčky nebyl platným, nezákládal-li se na platném usnesení obecního výboru, schváleném nadřízeným úřadem a nebylo-li tu listiny, vykazující náležitosti příslušných předpisů obecního zřízení.

Na tom nebylo ničeho změněno tím, že obec podala na bývalého starostu žalobu o náhradu škody z důvodu, že upsal válečné půjčky bez platného usnesení obecního výboru.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1925, Rv I 498/25.)

Žalobě obce na Moravě na banku o nález, že žalované nepřísluší proti žalobkyni pohledávky ze zápůjček při úpisu válečných půjček, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nejvyšší soud rozhodl plenárním usnesením ze dne 4. listopadu 1924 čís. pres. 865/24 uveřejněným ve sbírce n. s. pod čís. 4321, že závazek obce, převzatý neb osvědčený dluhopisem vykazujícím náležitosti Šu 52 odstavec druhý obecn. zřiz. mor., je neplatným, nestalo-li se usnesení obecního zastupitelstva, v něm připomenuté, platně podle předpisů obecního zřízení. Na toto rozhodnutí odkazuje se dovolatelka, pokud

v dovolacím spise snaží se jako důvod nesprávného právního posouzení věci uplatnití nešetření zásady důvěry v bezelstném právním styku, jakož i nemožnost, by strany, sjednávající s obcí smlouvu, mohly bezpečně zjistiti, zda obec zachovala při projevech týkajících se smlouvy všechny formální náležitosti. Pro tento spor zbývá jen otázka, zda nedostatek platnosti smlouvy byl dodatečně napraven. V tomto směru poukázati jest opět na ono usnesení, podle něhož k vzniku závazku obce třeba je tří náležitostí, t. j. usnesení obecního zastupitelstva, platného podle předpisů obecního zřízení, schválení usnesení toho nadřízeným úřadem, a listiny, vykazující náležitosti příslušných předpisů obecního zřízení. Žalovaná strana, snažíc se prokázati proti žalobě platnost sporných pohledávek, uvedla jediné, že dostala od žalující obce příkaz k provedení úpisů válečných půjček. Z dalších vývodu jejích, jakož i z předložených listin je patrné, že dovolává se jediné platného usnesení obecního zastupitelstva (tehdy výboru) žalující obce, tudíž jediné náležitosti platného závazku. V tomto směru zjistily nižší soudy bezvadně a bez dalšího odporu se strany žalované, že nedošlo k platnému usnesení podle předpisů obecního zřízení. Uvedený nedostatek, lépe řečeno nedostatky, neboť nebylo tu ani schválení nadřízeným úřadem, vyjmouc svolení udělené moravským zemským výborem k provedení 6. válečné půjčky, tím méně pak potřebných listin, nemohly býti nahrazeny skutečnostmi, tvrzenými žalovanou stranou. K tomu nedostačilo podání žaloby na bývalého starostu žalující obce, již domáhala se obec náhrady škody pro úpisy válečných půjček bez platného usnesení výboru, k tomu nedostačila ani skutečnost, že obecní zastupitelstvo, jsouc způsobilé k usnášení se, zařadilo do obecního rozpočtu na rok 1923 určitou částku na zúrokování a splacení sporných dluhů, ani konečně skutečnost, že žalované bance dostalo se písemného slibu, že jí bude jakási částka zaplácena, až dojdou peníze. Tyto skutečnosti nemohly nahraditi nedostávající se náležitosti platného závazku, nestal se proto jimi závazek původně neplatný platným, aniž vznikl nový platný závazek. Totéž platí i o dalších dopisech, ke spisu přiložených, pokud jimi bylo slibováno částečné placení, i o výpisech z účtů, žalující obci zasílaných a jí přijímaných. Právní názor soudu první stolice, že v tomto sporu splněny jsou i předpoklady určovací žaloby podle §u 228 c. ř. s., nebyl vzat v odpor v opravném řízení, a nemá ani dovolací soud důvodu pochybovati o jeho správnosti.

Čís. 4992.

V tom, že v určitý den, jenž nebyl prohlášen za svátek (výročí narození presidenta republiky), nebyly na poštovním úřadě přijímány odpoledne doporučené zásilky, nelze spatřovati důvod k prodloužení lhůty k podání opravného prostředku ve smyslu §u 126, odstavec druhý, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1925, Rv I 513/25.)

Nejvyšší soud odmítl dovolání.